

SZÁM.

ik szá-
utólag
tvillig
singer
enberg

ábor,
a szer-
maradt
nyom,
ásával
«tetés»
metted
széli
Lajos
ódor,
k el.
alapi-
Lap-
ároly
Vály
re. —
nöm,
mmel.
ák és
unka.
zázra
erjek,
ik le-
rmost
ji le-
oja rá
sorok
pedig
n nyi-
zaba-
én kis
gy az
e, két
gyez-
l. —
l meg
z irá-
Több

ada-
0 kr.
ada-
si.

-épület.

KIS LAP

RETNETES GAZDÁLKODÁS. (Lásd a 386. lapon.)

XXXVIII. kötet, 24. szám. Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1890. június 15-én.

LŐRINCZ BÁCSI VENDÉGEI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

GYULA jóízűen nevetett.

— Már azt bajos lesz megtennem, ámbár szívesen tenném. De madár nem vagyok, nem tudok felröpülni.

— Nem kell oda röpülni... csak egy kicsit kapaszkodni... ott a létra, melyen a gonosz kis czicza fölment... de én nem merek utána menni.

— No, az nem is éppen ilyen csöpp leányoknak való multság. De hát mi-féle létráról beszélsz? Nem látok és nem tudok én itt semmi létrát.

— Dehogyan nem! Hiszen amott hátul van oda támasztva a házhoz!

— Az már más. Mindjárt meglátjuk.

És megindult a kis leánykával. Menetközben kérdé:

— De hát te ki vagy és hogy kerültél ide hozzánk?

— Én? Hiszen én rég járok ide, most meg a szomszédban lakunk tegnap óta, hát ide jöttünk Dorinához látogatóba. Én Lenke vagyok... hát téged hogy hívnak?

— Én Gyula vagyok, az öcsém meg Rudi. Mi csak látogatóba vagyunk itt a bácsiéknál. De rólad már hallottam egyet-mást, sőt a cziczádat már ismerem is.

Mert most már a Lenke névről világosan tudta, hogy csakugyan ez az a czicza, melyet akkor a kosárból kiszöktettek.

Lenke nagyon csodálkozott, hogy Gyula ismeri az ő cziczáját, mikor most

hozta ide először. De ezt nem magyaráz-gathatták tovább, mert ezalatt megkerülték a házat s Gyula fölkiáltott:

— Csakugyan... itt a létra... Ahá... látom már, igazitanak valamit a háztetőn, itt mindenféle szerszám fekszik.

— Persze, szólott Lenke. Csak az imént mentek el a mesteremberek. Ezt a haszontalan létrát pedig itt hagyták és az én cziczám felkapaszkodott.

— Sebaj, mindjárt lehozom. Ez nem nagy dolog.

Meg is indult mindjárt föl a létrán. Mikor a felén volt, eszébe jutott, hogy talán nem is volna szabad, mert hátha csakugyan van ott fent valami, amit a bácsi titokban tart? De aztán megnyugtatta magát.

— Bajosan lehet ott valami nagy titok. Akkor nem járhatnának ott holmi idegen mesteremberek.

Amint följutott, látta, hogy igaza van. Nem volt biz ott semmi látni való, de éppen semmi. Csak egy lapos, bádoggal fődött tető, melynek a közepén nagy üvegtábla volt — nyilván felső világításra szolgáló ablak az alatta levő szobába.

Éppen föllépett a háztetőre, mikor lefelé pillantva, észre vette, hogy Rudi ott áll lent a létra mellett s fölkapaszkodni készül.

— Maradj csak lent, kiáltá Gyula. Nincs itt semmi látni való.

— Már azt csak magam nézem meg. S rögtön kapaszkodni kezdett ő is fölfelé. A létra közepén megállt, nem ment tovább, mert őt is meglepte a lelkiismeret, mint Gyulát. Megpillantot vala-

mit, amire Gyula nem is gondolt: a létra ugy volt oda támasztva, hogy szorosán az erkély mellett állt, melyen Lőrincz bácsit sokszor látták.

— Innen egész kényelmesen be lehetne menni, gondolá Rudi.

De arra ugyan nem gondolt, hogy bemenjen. Sőt ugyancsak gyorsan kapaszkodott fölfelé, mert ha Lőrincz bácsi meg talál jelenni az erkélyen, aligha kedvére lesz, hogy őt ott látja a hágcson. Egy pillanat múlva tehát már fönt volt a háztetőn s szétnézett. De ugyancsak csalódottan bámult.

— Hiszen itt nincsen semmi... csak por, korom, szemét...

— Mondtam, de nem hitted, felelé Gyula nevetve. No, most már ha itt vagy, segíts. Ezt a macskát kell megfognunk.

— No persze, majd én macskával kergetőzöm! Sajnálom, hogy felkapaszkodtam... volt is miért.

— Persze... hiszen azt hitted, hogy itt a bácsi ágyukat tart... vagy valami szörnyű boszorkányságokat és nincs más, mint a kis Lenke cziczája, az is most szabadult fel ide. No, cziczuska, jöjj, mert a kis gazdasszonyod nagyon busul utánad.

A macska a tető egyik zugában huzódott meg és gyanakodva nézett az idegenekre. Gyula óvatosan közeledett, hogy megfogja, de a ravasz czicza az utolsó pillanatban nagyot szökkenve illant el s Gyula, amint utána kapott, megcsuszott és végig hempergett a piszkos bádog tetőn. Keze, ruhája csupa szurtos lett.

Fölugrott és most már csak azért is el akarta fogni a furfangos macskát. Kergetőztek s Gyula még vagy kétszer

elesett, de nagy hevében nem törődött vele. Megigérte Lenkének, hogy leviszi a macskát, ezt hát meg köll tenni. De a czicza nem várta meg. Rátalált a létrára és lefutott egyenesen a Lenke ölébe.

— Köszönöm! kiáltá föl. Most már jőjjetek le.

Lementek. Mind a ketten meg voltak elégedve. Rudi gondolt is valamit, de volt esze, hogy el nem árulja. Gyula pedig örült, hogy végre is sikerrel járt odafönt, mert a czicza lekerült. Annál inkább meglepte, hogy amint maga is leért a földre, hát a kis Lenke köszönet helyett nagyot nevetett a szemébe.

— Ejnye, te ugyan szépen köszönöd meg, hogy annyit fáradtam a macskáért, mondá Gyula kissé boszankodva.

— Bocsáss meg, a viláért sem akarnálak megbántani, felelé Lenke őszinte kedvességgel. De olyan furcsa vagy... tulajdonképen nagyon sajnálom, mert miattam történt, de hát mégis csak furcsa. A kezéd, az arczod, de meg a szép uj ruhád is csupa folt.

Csak most nézte meg magát Gyula. Az ám, biz az csakugyan ugy volt. Amint ott a poros, kormos, piszkos tetőn néhány-szor elesett, ugyancsak pocsékká tette magát. A kezét, arczát még nem bánta volna, azt hamar lemoshatja, de a szép uj ruháért nagy kár volna, ha folt esnék rajta.

— Hm! Persze... igazad van... csakhogy ennek a fele sem tréfa... sietnem köll be a szobába. Ilyen mocskosan csak nem járhatok.

— De nem haragszol reám ugy-e? szólt Lenke most már komolyan. Inkább

hagytam volna akár estig is ott sétálni ezt a gonosz cziczát, ha tudom, hogy kellemetlenséged támad belőle, ha utána kapaszkodol.

— Oh, soh'se busulj, hiszen nem olyan nagy baj! Remélem, ki lehet tisztítani a ruhámat is. Megesik az ilyesmi.

Ezzel megvigasztalta Lenkét, bár maga nem igen volt megnyugtatta. De már azt csak nem tehetette, hogy kellemetlen érzést okozzon olyan kedves leánykának és megsajnálta vele, hogy segítségét kérte. Sietett befelé s nem is vette észre, hogy a bácsi éppen a tornáczon áll. Még pedig nem is maga, hanem egy előkelő külsejű nővel, akihez éppen ekkor így szólt:

— Mondhatom, az egyik fiuban kellemesen kezdek csalódní. Nem olyan, mint féltem. Éppen ott jön, mindjárt meglátja. Derék fiúnak látszik, rendes, illedelmes, pontos, éppen nem olyan vásott diák, mint az efféle kis ficzkók.

Éppen hogy ezt mondta, akkor toppant eléjük Gyula, szurtosan, piszkosan és nagyon megzavarodva, amint észrevette a bácsit és az idegen nőt. Már bizony éppenséggel nem olyannak látszott, amilyennek a bácsi eldicsérni kezdte. S az idegen nő meg nem állhatta, hogy ne nevéssen. De bezzeg Lőrincz bácsi nem nevetett.

— Hát te hol bujkáltál? rivalt rá mérgesen. Talán kéményseprőnek szegőd-tél? Azért vettem neked az új ruhát?

De Gyula hamar vissza nyerte önuralmát s meglehetősen nyugodtan felel:

— Magam is sajnálom, bácsikám, de elestem párszor ott fönt a padláson.

— Miféle padláson? Mi dolgod volt a padláson.

— Egy kis macskát kellett előkerítenem.

— Macskát! Macskát! Talán bizony macska-vadász akarsz lenni? Mi közöd hozzá, ha a macska ott mászkál a padláson? És mi közöd akármiféle macskához?

— Magam is jobb szerettem volna, bácsikám, ha nem lett volna közöm hozzá; de hát az a kis leány, akitől a macska megszökött, nagyon sirt utána és kért, kerítsem vissza a kedves cziczáját.

— Sirt, sirt! Hát sirt volna, ameddig neki tetszett. Talán bizony minden bolondságot meg akarsz tenni, ha valami kis leány sirva kér rá?

Már erre aztán Gyula igen határozottan felelt, mert mint igen sokszor, most is eszébe jutott jó atyjának egy intése. Azt felelte tehát:

— Minden bolondságot nem tennék meg, de ha egy kedves kis leány van vendégül a háznál, ahol én vagyok, hát, ha csak lehet, nem engedem, hogy baja és szomorúsága essék.

Lőrincz bácsi erre nem szólt semmit, csak nézett hol Gyulára, hol az idegen nőre. Még pedig éppen nem valami haragosan nézett, sőt mintha nagyon meg lett volna elégedve. S az uri nőhöz fordulva, mondá:

— Lássa, hogy kár volt nevetnie, mégis úgy van, amint mondtam.

Aztán megveregette Gyulának a vállát.

— Igazad van! Helyesen cselekedtél, jóra való fiu mindig segítsen a gyöngye leányok baján, még ha egy kis áldozatába

kerül is. Ne félj semmit, most már hogy tudom: mit tettél, nem haragszom.

Azt nem mondta meg, amit még hozzá gondolt: hogy lám, ez a Gyula, aki a vízbe pottyant szegény fiu irányában nemes, áldozatkész volt, a hibája megvallásában pedig őszinte és bátor, most ismét azt bizonyította be, hogy figyelmes kis gavallér is tud lenni.

Éppen ekkor lépett be Rudi a

kis Lenke, ölében a cziczával s vigan szaladt az idegen nőhöz.

— Mamácska, képzeld, ez a gonosz kis czicza mit csinált!...

— Tudjuk már! szólt a mama nevetve.

— Igen bizony, tudjuk, szólt Lőrincz bácsi. De most jut eszembe... ez éppen jó lesz... kis leány kis cziczával... Jöszte csak!

... A FÜBE TELEPEDVE CSEMEGÉZTEK. (Lásd a 380. lapon.)

És kézen fogta Lenkét, gyorsan vezette cziczástul, föl egészen abba a titkos osztályba, melyből a fiuk ki voltak tiltva. Lenke mamája bement Dorinához, Gyula és Rudi pedig álmélkodva maradtak ott. Tessék! Hát ennek az inczifinczi kis leánynak szabad belépni oda, ahová nekik még csak közeledni sem szabad! Rudi különösen dühös lett, amint ezt látta.

— Hát nem borzasztó már ez! Egy ilyen semmi kis leányt bevisz oda magával... mi meg soha sem juthatunk oda!...

Gyula a vállát vonogatta és szobájába ment, hogy tisztára kefélje a ruháját. Mikor jó idő múltán előkerült, Rudi még mindig ott mérgelődött a kertben. És még aztán ismét jó idő telt bele, míg Lenke végre jókedvűen szintén megjelent. Rudi már messziről kiáltá feléje:

— Oh, csakhogy előkerültél! Hát mondd csak: hol voltál, mit láttál?

Lenke ingerkedve a szájára illesztette a kezét, hogy nem szólhat.

— Nem féltél, hogy a bácsi valami zöld békává varázsol? kérdé aztán Rudi.

(Folytása következik.)

OKOS FECSKE.

— Levél Forgó bácsihoz. —

A Kedves Forgó bácsi!
FECSKE-életből tanárunk az ő kis fiú korában a következő vonást figyelte meg, melyet nekünk elbeszél, s én, kis olvasó társaim épülésére, ezennel tovább adok:

»Egyszer, midőn kertünkben a sár mellett játszottam, észre vettem, hogy egy fecske is oda lebbent a sár szélére, ahol egy széna-szálat talált, melyet a fészkébe szeretett volna magával vinni; de mivel nem akart oda vissza térni, egyuttal a sarat is elvitte volna magával. Kis ideig ott várt, gondolkozott, aztán letette a széna-szálat és sarat szedett a csőrébe, hogy a széna-szállal együtt vigye el. De szél keletkezett, mely a széna-szálat odább fűtta. Erre a fecske vissza vitte a széna-szálat a sárhoz, rátette az egyik lábcskáját és így szedte a sárcsöppet a csőrébe. Mikor már ezt tele szedte, a széna-szálat is a csőrébe vette és így repült el vele a fészkébe.«

SZIKLAI JÓZSEF.

NÉVREJTVÉNY.

Teréz	Ezt a kilencz nevet úgy
Nándor	helyezzétek el egymás után,
Szidi	hogy mindegyiknek a kezdő
Akos	betűjét lefelé olvasva, egy
Omer	magyar szentnek a nevét
Lujza	kapjuk.
Etel	
Szilárd	
Lajos	

AHOL MI LAKUNK.

A megdíjazott pályaművek közlésekor fentartottam magamnak, hogy kiadok néhányat azokból is, melyek, bár elmaradtak a győztesek mögött, mégis oly érdemes munkák, melyek teljes jogot váltottak a megjelenésre.

Hadd következzenek itt egymásután.

F. 6.

I.

Én Teschenben lakom, távol kedves hazámtól, ami nekem nagyon fáj; de azért ne higye kedves Forgó bácsi, hogy én e nyolcz év alatt, hogy itt lakunk, elnémetesedtem. Mert mi testvérek a mi kedves szüleinkkel mindig magyarul beszélünk.

Teschen keleti Sziléziának főhelye, az Olsa folyó mindkét partján. Fekvése nagyon regényes, félig hegyen terül el. De azért én mégis jobban érzem magamat kedves hazámban, ahol születtem. Mi a sétatéren lakunk, melyből a városba a folyón át hidon vezet az út. Ez a város legdiszesebb helye.

A város iskolákban gazdag: a nép- és polgári-iskolákon kívül van itt még gymnasium, reáliskola, gyermek-kert s tanító-képző intézet is. Továbbá egy női klostrom, melyben nem csak tanítanak, de amelynek jólelkű apáczái ápolás végett a betegekhez is eljárnak. Van továbbá egy kolostora az irgalmas barátoknak is, egy árva- és egy szegény-háza.

Teschent meglátogatta egyszer V. Ferdinánd király, (itt császár) és több ízben II. József császár. Ennek emlékére szép érc-szobrot emeltek a templomtéren.

Teschent délről magas hegyek övezik, és ez okból az éghajlata zord, a tél rendesen hosszú és hideg, a nyár ellenben forró de rövid.

Teschenben sok a gyár: van egy szövő-, egy hajlitott bútort-, továbbá olaj-és szeszgyára. A közelben sok a kőszénbánya és vasgyár.

Történelmileg arról nevezetes ez a város, hogy itt kötötték meg az 1779-ki, az u. m. tescheni békét.

Teschen eredetéhez egy monda is fűződik és mert tudom, hogy kis olvasó társaimat ez nagyon fogja érdekelni, el is mondom. Három lengyel herczeg egy vadászatot eltévedt. Sokáig barangoltak, míg végre a sűrű erdőben egy kútnál mind a három testvér találkozott. Nagyon boldogak voltak és lengyelül így kiáltották el magukat: »Tesen!« — azaz »Örvendek!« Ebből a lengyel szóból származott a német Teschen. A kutat pedig, hol a három testvér találkozott, »Három-testvér kútjának« nevezik, melyet szintén csinos emlék jelöl.

MAYER HEDVIG.

II.

Szülőföldem szép határa: *Gyergyó*, a Székely-föld legszebb vidéke. Oriási heglánczolatokkal kerített fensik. E fenyvesek hazájában Gyergyó Szent-Miklós az én lakó helyem, Csikmegyének legnépesebb községe. Hivatalok székhelye. Van a község különböző részeiben három gyermekóvó intézete, három elemi- és polgári iskolája, továbbá a néhai erdélyi püspök, Fogarasy Mihály alapította jeles leány-nevelő intézete.

Székelyek lakjuk ezt a vadregényes tájat. Óseink ezelőtt mintegy 1500 évvel Atilla »az Isten ostora« elhunytá után telepedtek itt meg.

Gyergyóban legnevezetesebb a kellemes ízű és gyógyító savanyú-vizéről híres »Borszék«, a sárhegyi fehér márvány és a kék eres ditróit, melyből a Maros-Vásárhely főterét díszesítő Bem szobrának talpzata készült. Igen érdekes még a »Békástava«, mely, mint atyámtól hallám, nagy nevű írónk, Jókai Mórnak, a »Jövő század regénye« cz. művében nevezetes szerepet játszik. Végre történelmileg is érdekes a »Tatárdomb«, mely alatt 2000

tatár alussza örök álmát. Az 1658. évben a székely férfiak ugyanis Gyergyótól távol a törökökkel harcoltak. Itthon csak öregek és nők maradtak. A betörő tatár csorda így védtelen lepte meg Gyergyót, s már néhány falut fel is égetett; azonban a székely nők nem estek kétségbe. Egy derék asszony, Puskás Klára, lelkesítő szavaira, és Gábor diák vezetése mellett nyárssal, vasvillával fölfegyverkezve ellenállottak s oly hősiessen küzdöttek, hogy a tatár sereget szétverték és Gyergyóból kiűzték.

E csatában elesett 2000 tatár fekszik a Tatárdomb alatt, örök időkre hirdelve a gyergyói székely nők hősiességét.

Gyó-Szent-Miklós 1890. április 1-én.

CSERGŐ BANDI. *)

A NEHÉZ TUDOMÁNY.

(Képpel a 377. lapon.)

HISZITEK, nem hiszitek: nem tudom; de Nellike és Tiborka szentül hiszik, hogy van olyan nehéz tudomány, mely bebizonyítja, hogy gyakran a kevés többet ér, mint a sok.

Ők se hitték azt mindig, még a minap sem, mikor beállítottak a mamához, aki éppen egy igen sürgetős levelet írt.

— Kedves mama, már éhesek vagyunk! Kérünk szépen ozsonnát!

— Várjatok egy kicsit. Ezt a levelet okvetlenül be köll fejezmem, különben lekésik a postáról.

— Oh! És hosszú lesz? Még sokáig tart?

— Biz az még eltart egy kicsit... De ha éppen olyan nagyon éhesek vagytok, hát menjetek az ebédlőbe... ott van a pohárszéken a nagy kosár cseresznye, vegyetek belőle. Tudjátok, mennyit szoktatok kapni, annyit vegyetek.

*) A művecske szép kéziratával is kitűnik.
F. b.

Ragyogóra derült fel Nellike és Tiborka arca. Mert büszkék voltak rá, hogy a mama így megbizik bennök, maguk vehetnek a cseresznyéből, amennyit akarnak. Eddig ez még nem történt, sőt mindig volt egy kis elégedetlenkedés, mert a mama mindig akkor mondta, hogy elég, mikor ők még bizonyosan tudták, hogy kevés. Most... no hiszen most is csak annyit vesznek, amennyit a mama adna. Szedték két marokkal: Nellike a köténykéjébe, Tiborka a kalapjába. Biztatták egymást.

— Oh... ez még nem sok... a mama is többet adna... még igazán nem sok.

De mert a kosárnak már a fenekére értek, hát mégis csak hagytak benne is valamit. Aztán kísértáltak a kertbe s ott árnyékos helyen, a puha fűbe telepedve csemegezték. (Lásd a képet a 377. lapon.) Ilyen kedvökre való oszonnájok már rég nem volt. Fogyott szaporán a jó gyümölcs már a felét mind egyikök megette. Azon-
tul már kissé lassabban fogyott, a vége felé még lassabban. Nellike néha rá bámult Tiborkára, de látta, hogy Tiborka még eszik, hát ő is tovább evett. Éppen így tett Tiborka és végre elfogyott a tömérdek cseresznye.

— No, ez jó volt, szólt Nellike. És elég is volt.

— Az ám, éppen elég volt. Azután játszottak, de egy kis idő múlva egyik is, másik is úgy érezte, hogy

nem igen van kedve játszani. Azután még vacsorálni sem volt kedvök, és hogy rövi-

nem nyugtalankodott. Jól tudta a baj okát is.

— Tudjátok-e, hol vezetett el az egészségetek? Ott a cseresznyés kosárnál. Gondoljatok csak egy kicsit utána, mit tettetek, mikor rátok biztam, hogy vegyetek belőle.

Tudták ők azt jól, sőt tudták már akkor mindjárt, mikor önmagukat erőltetve megették a tul-sok gyümölcsöt, csak hogy ne kölljön megvallaniok, hogy sok. De most aztán megböjtöltek érte! Megjött az oszonna ideje, de nem volt oszonna, sőt nem is kívánták; még másnap, harmadnap is ugy voltak, és csak sohajtozva gondoltak arra, hogy ha egészségesek volnának, milyen jóízűen oszonnálgatnának.

Lassan-lassan aztán elmúlt a baj s a mama ismét így szólt egy délután:

— Ha oszonnálni akartok... ott a gyümölcsös kosár, vegyetek belőle.

Nellike és Tiborka szinte ijedten kiálták:

— Jaj dehogy, kedves mama! Csak te adj nekünk, soha se mondjuk többé, hogy kevés, mikor azt mondogod, hogy

den végezzem, hát másnapra mind a ketten betegen nyögtek az ágyban. Nem volt éppen valami veszedelmes bajuk, s a mama

elég. Már okultunk. Olyan nehéz azt tudni, mi az elég! Pedig a kevés, mikor elég, többet ér mint a sok, mely megárt.

MÉLTÓ BÜNTETÉS.

(Képpel a 380—381. lapokon.)

AZ ÉN cziczám, Miczurkám,
Rosz kedvű ma, durrog rám.
Majd a kedvét keresem,
Miké'k neki, meglesem.

Érintetlen a fa-tál,
Enni nem kér, annyi áll —
Pedig tejbe-kása van
A kicsike fa-tálban.

Kéne csibe-zúza tán?
»Az se köll ma, asszonykám!«
Zúza sem köll már neki?...
Ugyan már mi lelheti!?

Haragszik, nagy a mérge,
Nem jutott ma egérke.
»Egérkét elszalasztám,
Ez bosszant fel, asszonykám!

»Ez rontá étvágyamat,
Ezért nem köll más falat.
Hagyj duzzognom, durrognom,
Jólesik a haragom!«

Mi köll neked, szólj — mi hát?
Kosaramban kis virág;
Szagold, orrod üsd bele,
Jó illattal van tele.

Vagy kis bokrétát kötök,
Himbálgjon füled között;
Vagy farkad tövén legyen?
Ha kell, oda tüzhetem.

»Ki látott még így cziczát?
Mit nekem bolond virág?
Számomra nincs neki, ah!...
Sem színe, sem illata.«

Vissza hogy miké'p kerül,
Rosz kedved mitől derül,
Jól tudom már: a lukba
Estig leszel becsukva.

Mikor onnan kikerülsz,
Rettentő mód' megörülsz.
Igy lesz, — és most lukba, lotty!
Nem bánom, bár hogy morogj!

Már most, cziczka, nélkülöd,
A szomszédba elmegyek.
Gyorsan is öltözködöm,
Uj kalapom feltűzöm.

Egy-két óra mulva tán,
Vissza térek, Miczurkám.
A szabadság hogy ha ér,
Régi kedved visszatér.

SZÁMTANI REJTVÉNY.

1	7	9	10
10	7	9	10
1	7	9	10
1	7	9	10

E számok úgy helyezendők el, hogy balról
jobbra és alulról fölfelé számítva, az összeg 27
legyen.

PERTIBI VÁRA.*)

— Kalandok Szumatra szigetén. —

(Képekkel.)

ÁR a meleg évszakközeledett, mikor Padangból, Szumatra fővárosából, utra keltünk, hogy először a nauti kikötőbe hajózzunk, onnan pedig belső, erdős hegyvidékre gyalogoljunk.

Nagy örömmel indultunk utnak mindannyian. Európai nagyvárosokból is szeretnek az emberek a nyári időre kimenekülni falura, hegyvidékre; pedig mit tudják Európa városaiban, mi az igazi forróság! Ami elől ott menekülnek, az szinte csak tavaszi enyhe levegő ahhoz képest, mely Szumatrában a meleg évszak alatt uralkodik. Ezt különben olvasóim bizonyosan tudják és értik is. Mert ha előveszik a térképet és megkeresik rajta Ázsia legdélibb része alatt a nagy szigetvilágot, mindjárt szemökbe tűnik, hogy azok a nagy szigetek egészen az egyenlítő alatt terülnek el, ahol legforrób-

*) Számtalan levelet kapok kis olvasóimtól, hogy a »Sastoll«-hoz hasonló elbeszélést közöljek újra. E kívánságot teljesítem *Barfus* ez érdekes kis elbeszélésének közlésével. Ez meg egy egészen más világrészbe vezet kis olvasóimat, kik az érdekes történetke mellett egy kicsit megismerkednek belőle ennek az idegen világnak az életével és szokásaival is. *F. b.*

ban perzsel a nap. De e mellett nagy kincseket ad itt a növény- és állatvilág, és az európaiak igyekeztek is, hogy hatalmukba kerítsék, ami nem éppen könnyű volt. Mert a benszülöttek kemény harczokat vívnak az idegennel. A tengerpart mentén, a kikötőkben nincs baj, ott az európai kereskedők teljes bátorságban járnak-kelnek dolguk után; de messzebb, bent a száraz földön, mindig résen köll lenni a szilaj, harczias malájok ellen.

Padang a hollandi gyarmat fővárosa s onnan messze befelé terjed a hollandiak területe. Bent kisebb várak őrzik az országot a benszülöttek betörései ellen és egy ilyen várba, Pertibi várába indult a mi kis csapatunk, melyben én mint őrmester szolgáltam. Hogy és mikép kerültem oda, nagyon hosszú história volna elmondani. Mikor szüleim meghaltak, elhagyottan álltam a világon, nem volt se rokonom, se barátom, se vagyonom s elhatároztam, hogy világgá indulok szerencsét próbálni. Sok hányódás után Szumatrába vetődtem, nem igen tudva, mihez fogjak. De ott hamar elszántam magamat. Erős, egészséges legény voltam s jól tudtam, hogy a hollandi kormány szívesen fogad ottani seregébe európai embereket, mert ezekben jobban megbizhatik, mint a Jáva szigetén verbuvált katonákban, ámbár ezek is derék vitézek. Fölcsaptam tehát katonának és rövid idő alatt őrmester lettem az európai zászlóaljban.

Egy napon parancs érkezett, hogy tizenöt európai és harmincz jávai katonából álló csapat vonuljon Pertibi várába, a már egy esztendő óta ott levő csapat fölváltására. Nagyon örültünk mindnyájan,

a kiket ebbe a csapatba osztottak be. Tudtuk, hogy Pertibi vára messze bent a hegyek közt van. Távol esik ugyan minden mivelt helytől és a malájok támadásaira mindig készen köll ott lenni; de hát ez katona-dolog, egy kis csatározást még ohajtottunk is, a fő pedig az volt, hogy ott a magas, erdős hegyvidéken a forráság nem fog annyira gyötörni.

Bertram hadnagy volt a parancsnokunk és három *prau*-ba szálltunk. A *prau* közepes nagyságu hajó, melyet a malájok a part közelében való hajókázásra használnak. Hogy három hajóra volt szükségünk, ámbár a tisztekkel együtt is alig ötvenen indultunk igazi katonák, annak megvolt az oka. A jávai katona tudni illik nem megy sehová a felesége és a gyerekei nélkül; ha azokat nem küldik vele, akkor a jávai katona megszökik, míg különben eléggé hűségesen szolgál. Az egyik *prau* tehát megtelt jávai katonával, nővel és gyermekkel. A másikon mi európai katonák voltunk, a harmadik pedig tele volt rakva élelmi szerrel, lőporral, fegyverrel és százféle szükséges holmival, mert egész esztendőre el köllött magunkat látnunk mindennel.

Két napig hajóztunk a part közelében s baj nélkül eljutottunk Natalba, honnan gyalog kellett tovább indulnunk. Csakhogyehhez nagy készülődés volt szükséges. Mert abban a nagy hőségben elég, ha a katona a puskáját viszi, a podgyász szállításáról másképp kell gondoskodni. Vasut, országut persze ott nincs, teherhordó embereket köll felfogadni, akik vállalkoznak rá, hogy az ernyesztő hőségben nehéz teherrel a vállukon naphosszat gya-

logoljanak. A malájokra bajos volna ezt bizni, de van ott elég *kuli*. Tudjátok, mi a *kuli*? Kinai munkás. A nagy kinai birodalomban oly tömérdek a nép, hogy meg nem tud otthon élni. Ezrével vándorol ki mindenfelé s nagyon szorgalmas, munkás nép mindenütt, a legnehezebb dologra is olesón vállalkozik. Száz ilyen kilit fogadtunk tehát, s ezek vitték még a lőszert is. A gyerekeket pedig hat szekérré ültettük, melyekbe bivalyok voltak befogva. Ezek az erős állatok elbirják a könnyü szekeret az uttalan uton, mocsarakon, hegyeken köröszül.

Összesen száznyolczvanöten indultunk ki Natalból. Legelől Bertram hadnagy és az orvos lóháton mentek, azután mi európai katonák, utánunk a kulik a podgyászszal, mellettök pedig a jávai katonák fele, nehogy a kulik valamelyikének eszébe jusson megszökni a rábizott portékával; mert ezt a kulik nagyon szeretik megcselekedni. Hátral jöttek a bivalyos szekerek, legvégül pedig a jávai katonák másik csapata.

Egy-két óra mulva már eljutottunk a pompás erdő-borította hegységbe. Messzire látható a majd tizezer láb magas Merapi, egy kialudt tűzhányó hegy, melynek orma jó tájékoztatóul szolgált, mikor a sűrű erdőségből ki-kibukkantunk. Valami nagyon gyorsan persze nem haladtunk, már csak a lassan czamogó bivalyok miatt sem, melyek előtt sokszor utat kellett vágni, hogy a sűrű bozóton a szekérral átjussanak. Mikor pedig délre járt az idő, egy szép árnyas helyen pihenőt tartottunk, ebédet főztünk, aludtunk is, és uj erővel indultunk tovább,

a nap leszálltakor pedig éjjeli tanyát ütöttünk.

Ilyen módon három napig mende-
gélünk s már örültünk, hogy minden baj
nélkül jutunk célhoz. De a negyedik
napon, mikor a hegységnek már a tulsó

lejtőjére értünk, olyan veszedelem fenye-
getett, amelynek majdhogy mindannyian
áldozatai nem lettünk.

Kellemes völgybe értünk s egy kis
folyó partján, domb tövében ütöttük fel
éjjeli tanyánkat. Örök voltak kiállítva,

... EGY NAGY CSORDA ELEFÁNT VOLT.

(Lásd a 386. lapon.)

Már egy vagy két órát alhattunk,
mikor az egyik őr felrázta álmából a
parancsnokot s jelenté, hogy a domb felől
gyanus zaj hallatszik, mintha nagy csapat
ember léptei alatt töredeznének a bokrok,
száraz galyak.

A hadnagy is hallotta a gyanus
zajt s fölveretett mindnyájunkat álmunk-
ból. A zajt mi is hallottuk, de mi sem
tudtuk mire vélni.

A hadnagy engemet hivatott és így
szólt:

— Vegyen magához kérem vagy
négy ügyes legényt és menjenek óvato-
san a zaj irányában, kémleljék ki, mi az.
Nem hiszem, hogy maláj csapat legyen.

mert ez a vidék már nem egészen bátor-
ságos. Közel laknak a Batta-törzsbeliék,
akikben soha sem lehet bízni. Az örök-
nek tehát meg volt parancsolva, hogy a
legcsekélyebb gyanus jelre költsek fel
Bertram parancsnokot.

Ha ezek akarnának ránk támadni, csöndben jönnének, hogy megleljenek.

Ez annyira világos volt, hogy magam is mindjárt tisztában voltam vele. Ellenséges sereg nem lehet. De hát akkor micsoda?

Megtudtam mihamar s nagyobbbat ijedtem, mintsem előre hittem volna. Embereimmel óvatosan, fölfont fegyverrel siettem a zaj irányában. Alig mentünk pár száz lépésnyire, már láthattam a holdvilágnál, amint a dombról egy hatalmas tömeg zavarog lefelé, nemcsak bokrokat, hanem jókora fákat is letaposva. Biz ez ellenséges csapat volt, csak hogy nem emberekből állott. Egy nagy csorda elefánt volt, (Lásd a képet 385. lapon) mely az erdőségből lefelé törtetett a völgybe, talán a patakhöz, talán még messzebb a völgybe, ahol a benszülöttek rizsvetései voltak. Mert a rizsvetést különösen szeretik megdézsmálni.

Azonnal láttam, milyen veszedelem fenyegeti éjjeli tanyánkat. Az elefántcsorda egyenesen a táborunk irányában tartott és ha ott keresztül gázol, vége van embernek, állatnak, mindenféle portékának. Mert arról ugyan szó sem lehetett, hogy egy nagy csorda vad elefántnak utját állhassuk. Ötven-hatvan elefánt volt ott együtt. Ha néhányat lelövünk is, a többi agyon tapos, össze zuz és morzsol mindent.

Nem volt veszteni való idő. Futva tértem vissza és jelentettem Bertram hadnagynak a veszedelmet. Ő is belátta, hogy hiába szállnánk szembe a vad csordával; ha dühössé tesszük, csak még nagyobb lesz a veszedelem.

— Asszony, gyerek, kuli szaladjon amarra oldalt, a fák felé! S ha másképp nem lehet, meneküljön mindenki föl a fákra!

A fegyvertelenek elrohantak, mi katonák pedig vártuk, mit tegyünk. Nekünk sem volt éppen nagy kedvünk hozzá, hogy az elefánt-csorda agyon gázoljon.

— Fiuk! szólt a hadnagy, most arra kell gondolnunk, hogy megmentsük a podgyászunkat. Ha itt keresztül gázol az elefánt-csorda, össze tapos mindent, nem lesz se élelmi szerünk, se lőszerünk, pedig még két napi járó földre vagyunk Pertibi várától. El nem jutunk oda, ha nem lesz élelmünk, és nem lesz mivel védekeznünk új ellenséggel szemben. Az elefánt-csordának tehát nem szabad ide jönni.

— Igen ám, vitéz hadnagy uram, de hát mit csináljunk?

— Megállunk itt és nem rettenünk meg a veszedelemtől. Különben azt hiszem, nem is lesz veszedelem. Az elefánt dühös és bátor, ha szemben látja az ellenséget. De megijed, ha ismeretlen zajt hall. Most még messze vannak, nem látnak. Mindenki vegye elő a puskáját és lövöldözzön arra felé, hozzá pedig kiabáljon, ahogy csak kifer a torkából. Rajta! Mentül nagyobb lármát!

(Vége következik.)

RETTENETES GAZDÁLKODÁS.

(Képpel a czimlapon).

NAGY készséggel ajánkozott Vili kisegítőnek. Hogy is ne? — mikor olyan csekélység az egész.

— Majd vigyázok én Gusztikára, kedves mama... azért bátran elmehetsz. Nem lesz semmi baj. Elmulattatom a képeskönyvvel.

Ebbe még a makranczos kis Gusztika is bele nyugodott s engedte, hogy a mama menjen, nem sirt utána.

Vili pedig előszedte a képes könyveit és nagy buzgalommal mulattatá a kicsikét. Nem is volt semmi hiba, Gusztika igen kellemesnek találta ezt az időtöltést, úgy hogy már az ott körülök ugrádozó Tipszi kutyáscsára sem gondolt, pedig ez volt különben legkedvesebb játszótársa.

Mondom, kellemesen telt az idő. Már tudni illik Gusztikának. De Vili lassanként nem találta ezt az időtöltést nagyon mulatságosnak. Az a kis Gusztika olyan ostobácska, annyit kell neki magyarázni, hogy ez ló, ez meg madár, ez meg a ló feje, az meg a lába és százfélét illet. Vagy egy negyedóráig csak birta kintartással, de biz' aztán mindinkább rá unt.

— Különbömben nem is szükséges az, hogy én mindig itt legyek vele... Ugy-e Gusztika, most egy kicsit magad is elnézegeted a képecskéket... nekem dolgom van az udvaron, de mindjárt visszajövök.

Gusztika nem bánta, Vili ugyesem magyarázott nagyon a kedvére, hát csak menjen. El is ment és az udvaron a szomszédék Ferijével egy kis labdázásba fogott. Nagyon jól mulatott. És nagyon jól mulatott odabent Gusztika is. Igen bizony, nagyon jól, egészen a maga kedve szerint gazdálkodott, az asztalról leszedve a szőnyeges pallóra mindent és vigan osztzkodva a mulatságban kedves pajtásával, a Tipszivel.

Jaj, jaj!... de milyen rettenetes gazdálkodás volt ez! Vili, amint a kapu előtt állt, megpillantotta a haza térő mamát, eszébe jutott elvállalt dolga és szaladt be Gusztikához. Majd kővé vált az ajtóban, mikor látta, mi történik ott, mint tépdésik nagy vigan a képeket ki a könyvből, aztán darabokra; de még a tintatartó is a földön hevert szétfolyva. Gusztika éppen a pojáczáját pingálta feketére. Azt sem

tudta Vili hamarosan, megverje-e Gusztikát, vagy megverje-e Tipszit, vagy siron-ordítson dühében... s éppen ekkor oda ért már a mama is és ekkor Vili számára nem maradt más hátra, mint a sírás és szégyenkezés.

— Magad vagy az oka. A kis Gusztika még nem tudja, mit csinál, azért köll melléje, aki örködjék. Vállalkoztál rá és látom, milyen híven teljesítetted, amire vállalkoztál. Magad vallod kárát s más-kor talán nem felejtéd egykönnyen, hogy az adott szót be is köll váltani, még ha nem is olyan könnyű, amilyennek hittük.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »*Kis Lap*« XXXVIII. kötet 21-dik számában közölt rejtvények megfejtését még beküldték: Lácza Margit és Zoltán, Tóth Elemér, Ungar Róza, Salamin Andor, Kadis Róza, Debreczeni Gyula, Langfelder Olga, Szeszler József.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

K. E. I. Derék munka. Meg fog jelenni. — **L. E. Árpád.** Már csak inkább rendes művészi metszetét várjuk, mert a rajz egy teljesen kinőtt példányt tüntet föl, holott kicsinyről van szó. A kép minden szerdán d. u. átvehető. — **Ravasz Bella.** Vettem a küldeményt. Akinek száma van, hálaérzettel viszonzozza. — **Tauffer Márta.** Korodhoz képest irásod beválik. Ilonka állapota felől tudósíts. Reményem, kívánom, hogy javulásáról irhatsz már. — **Horváth Pista, Schlesinger Dezső.** Ha közlésre el van fogadva, meg is rajzoltatom. — **Sigray Antal.** Besoroztam. — **Schlichter testv.** Egy kis jó akarattal a magatok irásából is telt volna, mert tisztán írni tudhat mindenki. Az 1-ső rejtvény tárgya már föl volt használva a »*K. L.*«-ban. A 2-ik jelzői nem vezetnek nyomra, sőt egy némelyik zavart is okoz. A *szitán* szitálni és nem rostálni szokás. Erre szolgál a rosta. Az osztrigát bizony nem sózzák meg, ugysis sós az; és szeretik ezt a nemes puhányt nem csak a tenger melléki lakosok, de a budapestiek is, mint p. jó magam is. *Ott*, ez nem mutató névmás, hanem igenis helyhatározó. A *tógát* pedig jobban köllött volna jelezni, hogy az ó-korban az az öltözet-darab volt, mely csak a férfút illette meg s ifjú nem hordhatta. »Ókori viselet«, ez nagyon általános. A képrejtvény nagyon is könnyű. Az üdvözléte-

ket szívesen viszonzom. — **Katicza.** Nem tudom ugyan az én számos Katiczáim közül melyik és milyen Katicza: de minden esetre kedves Katicza, aki engem a legszívesebb sorokban hív meg arra az érdekesnek ígérkező elő-

adásra. De közeledvén az én szabadságom is, annyira feltorlódott a munkám, hogy le köll mondanom a valóban csábító kirándulásról. Ezer köszönetet a szeretetreméltó figyelemért. — *Több levélről a jövő számban.*

A „Kis Lap“ t. előfizetőihez!

FOLYÓ év első felének végéhez közeledünk s vele végére jutunk a „Kis Lap“ most folyó kötetének is. Az új félévben követni fogja az új kötet, immár a **harminczkilenczedik**, s az e köré való gyülekezésre hívom most fel a magyar gyermekvilágot.

A „Kis Lap“-nak közel két évtizedes eddigi pályafutása alatt sokszor részesültem abban az édes örömben, melyet a szeretettel végzett munka elismerése nyújt. De a most lefolyt félévben különösen gyakran volt részem e jóleső elégtételben mind kis hiveim nagy seregétől, mind a komoly sajtó közlönyeitől. Intés, buzdítás ez nekem, hogy a rég követett ösvényen tovább haladva, a „Kis Lap“-ot lehetőleg tökéletesítve, olyan lapot nyújtsak benne ezentul is, mely minden művelt magyar család ifjúságának hétről-hétre türelmetlenül várt, örömmel fogadott barátja, szórakoztatója, mulatva oktatója, mint már két évtizeden át volt egymást fölváltó s folyton növekvő új meg új nemzedékeknek.

Lényegében változatlan beosztással, lehetőleg még érdekesebb tartalommal, művészi rajzokban gazdagon fognak a jövő kötet számai is kis olvasóimhoz beköszönni. Első, **hosszabb elbeszélése**, az iskolai életből meritve, versenyezni fog az eddig közölt legjobb elbeszélésekkel, s mellette **kisbbs beszélyek, mesék**, idegen világrészekből való s nemcsak kalandos és érdekfeszítő, hanem egyuttal **tanulságos és ismeretterjesztő történetek** fognak váltakozni; minden szám közöl rajzokkal kísért **költevényeket**: Forgó bácsi postája, elmegyakorló rejtvények és feladványok a megfejtésekkel és megfejtőkkel megmaradnak a rendes rovatoknak, annak idején pedig a legutóbb oly nagy sikerrel megtartott **pályázatot** is ismételni fogom ügyes vállalkozó kis olvasóim számára. Nyitva van mindig a **jótekonyság** rovata is azoknak, kik oly szerencsések, hogy a legnemesebb erényt gyakorolhatják a Forgó bácsi által mindig komoly megfontolással kitűzött emberbaráti czélok javára.

Régi és új kis hiveit egyformán szívből üdvözli

Forgó bácsi.

Tisztelettel kérjük a „Kis Lap“ t. előfizetőit, szíveskedjenek megrendeléseiket mielőbb beküldeni, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „Kis Lap“ előfizetési ára :

Negyedévre	1 frt 40 kr.
Félévre	2 „ 80 „
Egész évre	5 „ 60 „

Az előfizetési pénzek, melyeknek küldésénél legcélszerűbb a postai utalványok használata, a „Kis Lap“ kiadóhivatalához, (Budapest, Ferencziek tere, 3. sz., Athenaeum-épület) intézendők.

A „KIS LAP“ kiadó hivatala.